

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA S GRAVENHAGE
2 5 1 3 A A 2 2

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Anna van Hannoverstraat 4
T 070 333 44 44
F 070 333 40 33
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
AV/PB/2012/8926

Uw referentie
150392.03u

Datum 9 juli 2012
Betreft Witboek Pensioenen

Hierbij zend ik u, in antwoord op het verzoek van uw vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid, een onderbouwing bij de cijfermatige schattingen die tijdens een technische briefing over het Europese Witboek Pensioenen met uw Kamer zijn gewisseld.

Tijdens die technische briefing van enkele van mijn ambtenaren op 8 mei 2012 aan uw Kamer, is onder andere gesproken over de herziening van de Europese Pensioenfondsenrichtlijn (IORP-Richtlijn). In lijn met de Kabinetsreactie op het Groenboek Pensioenen (Kamerstukken II 2010/11 32043, nr. 10) is toen aangegeven dat wanneer elementen uit de Europese Solvency II Richtlijn voor verzekeraars, zoals de zekerheidseis van 99,5%, worden overgenomen voor pensioenfondsen, dit kan leiden tot een toename in de buffervereisten (het vereist eigen vermogen) voor Nederlandse pensioenfondsen met circa 11% van de verplichtingen. Het gaat hierbij om de stijging ten opzichte van het vereist eigen vermogen (van circa 25 % van de verplichtingen) dat volgens het Financieel Toetsingskader (ftk) in een evenwichtssituatie voor een gemiddeld fonds moeten worden aangehouden.

Bij deze berekening is alleen uitgegaan van de toename van de zekerheidseis van de huidige Nederlandse 97,5% naar 99,5%. Andere elementen uit de Solvency II Richtlijn zijn niet meegenomen. Deze zullen ook van invloed zijn op de door pensioenfondsen aan te houden buffers.

Zo is de toename van de buffervereisten met circa 11% van de verplichtingen berekend op basis van de nominale verplichtingen van Nederlandse pensioenfondsen. Als over de voorwaardelijke indexatie ook een buffer moet worden aangehouden, zal de toename nog hoger uitvallen.

Voor het berekenen van de toename van de buffervereisten is de methodiek uit de studie financieel toezicht op pensioenfondsen van Casper van Ewijk, Klaas Knot en Job Swank gehanteerd, welke ten tijde van het opstellen van de Pensioenwet is gebruikt. Dit onderzoek is als bijlage meegestuurd met de nota over de hoofdlijnen voor de regeling van het financiële toezicht op pensioenfondsen in de Pensioenwet (Kamerstukken II 2003/04 28294, nr. 4). In de studie zijn verschillende zekerheidsmaatstaven beoordeeld, onder andere een zekerheidseis van 99,5%. De berekeningen van de toename van de buffervereisten uit deze studie vormen de basis voor de berekeningen in het kader van de IORP-herziening en zijn geactualiseerd ten opzichte van die bij het opstellen van de Pensioenwet zijn gedaan.

Wanneer de buffers van Nederlandse pensioenfondsen vanwege EU regelgeving moeten toenemen met – zoals berekend - circa 11% van hun verplichtingen, dan zijn er twee manieren waarop deze toename kan worden betaald.

Ten eerste moeten de buffers op het vereiste hogere niveau worden gebracht. De effecten daarvan op de jaarlijkse premies hangen af van de nog te bepalen lengte voor een overgangperiode. Daarnaast zal de kostendeekkende premie voor de nieuw op te bouwen rechten circa 11% hoger moeten worden. Er moet immers structureel circa € 3 miljard extra aan premie binnenkomen om de buffers in stand te houden.

De tweede mogelijkheid is om de indexatie zo lang uit te stellen totdat aan de nieuwe buffervereisten is voldaan. Gelet op de bedragen waarbij het hierom gaat, zal de indexatie vele jaren moeten worden gepasseerd. Dit laat de aangegeven structurele premieverhoging onverlet.

De Europese toezichthouder op het terrein van verzekeringen en pensioenen (EIOPA) is momenteel bezig met het opzetten van een Quantitative Impact Study (QIS) naar aanleiding van het advies dat zij in februari jl. aan de Europese Commissie heeft gestuurd. Hierin zullen ze onder andere met rekenmodellen komen. De uitkomsten van deze QIS zullen naar verwachting een beter inzicht geven in de kwantitatieve effecten die een herziening van de IORP-Richtlijn voor Nederlandse pensioenfondsen kan hebben.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

H.G.J. Kamp

Datum

9 juli 2012

Onze referentie

AV/PB/2012/8926